

Procedura wsparcia edukacyjnego studentów z niepełnosprawnością w Karkonoskiej Państwowej Szkole Wyższej w Jeleniej Górze.

Procedura jest odpowiedzią na uchwałę 52/VI Prezydium KRASP (Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich) z dnia 2 czerwca 2016 r. w sprawie wyrównywania szans edukacyjnych studentów z niepełnosprawnościami w dostępie do kształcenia w szkołach wyższych i została stworzona w oparciu o następujące akty prawne:

- 1) Art. 11 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tj. Dz. U. z 2021, poz. 478)
- 2) art. 24 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych z 13 grudnia 2006 r. (Dz.U. 2012, poz. 1169) wprowadzona ustawą o ratyfikacji Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku 13 grudnia 2006 r. z dnia 15 czerwca 2012 r.(Dz.U. 20012, poz. 882)
- 3) Uchwała Prezydium KRASP w sprawie wyrównywania szans edukacyjnych studentów z niepełnosprawnościami w dostępie do kształcenia w szkołach wyższych, dokument nr 52/VI z dnia 2 czerwca 2016 r. oraz załącznik do tej uchwały
- 4) §11 Regulaminu Studiów Karkonoskiej Państwowej Szkoły Wyższej w Jeleniej Górze (Uchwała Senatu KPSW w Jeleniej Górze nr 12/2019 z dnia 26 kwietnia 2019 r. oraz załącznik do tejże uchwały)
- 5) §38 Regulaminu Organizacyjnego Karkonoskiej Państwowej Szkoły Wyższej w Jeleniej Górze (Zarządzenie Rektora KPSW w Jeleniej Górze nr 68/2020 z dnia 30 września 2020 r. oraz załącznik do tego zarządzenia)
- 6) §18 Regulaminu Świadczeń dla Studentów Karkonoskiej Państwowej Szkoły Wyższej w Jeleniej Górze (Zarządzenie Rektora KPSW w Jeleniej Górze nr 70/2020 z dnia 30 września 2020 r. oraz załącznik do tego zarządzenia)

Procedura określa Regulamin dostosowania procesu edukacyjnego i opisuje Formy dostosowania procesu z podaniem Przykładów dostosowania procesu edukacyjnego z uwzględnieniem danego rodzaju niepełnosprawności, uwzględniając następujące zasady wsparcia edukacyjnego dla studentów z niepełnosprawnościami:

1. **Indywidualizacja** – adaptacje procesu studiowania osoby niepełnosprawnej dostosowane do jej indywidualnych potrzeb edukacyjnych, wynikających ze specyfiki stanu zdrowia oraz specyfiki zajęć, w tym warunków, w jakich się one odbywają.
2. **Podmiotowość** – uwzględnienie autonomii osoby niepełnosprawnej i prawa do decydowania o sobie.
3. **Rozwijanie potencjału osoby niepełnosprawnej w związku z realizowanym przez nią procesem kształcenia** - dobór takich adaptacji, które pozwalałyby studentowi nabywać wiedzę i rozwijać praktyczne umiejętności.

4. **Racjonalność dostosowania** – proponowanie adaptacji racjonalnych ekonomicznie, skutecznie wyrównujących szanse osoby niepełnosprawnej oraz gwarantujących zachowanie standardu akademickiego.

5. **Utrzymanie standardu akademickiego** – przygotowanie adaptacji przy jednoczesnym utrzymaniu kryteriów merytorycznych obowiązujących wszystkich studentów.

6. **Adaptacje najbliższe standardowemu przebiegowi zajęć** – a więc takie, które nie mają charakteru przywileju dla osoby niepełnosprawnej, ale w sposób racjonalny wyrównywałyby jej szanse w zakresie możliwości realizacji procesu kształcenia uznanego za optymalny na danych zajęciach.

7. **Równe prawa i obowiązki** – dbałość nie tylko o realizowanie równych praw dla osób niepełnosprawnych, ale również egzekwowanie (dzięki zapewnieniu tych praw) wypełniania obowiązków studenckich na takim samym poziomie, jak w przypadku studentów bez niepełnosprawności.

W Karkonoskiej Państwowej Szkole Wyższej zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym powołano Pełnomocnika ds. Osób Niepełnosprawnych. Na Wydziałach: Nauk Humanistycznych i Społecznych oraz Nauk Medycznych i Technicznych, na wniosek danego Dziekana, może być powołany przez Rektora Koordynator Wydziałowy ds. Osób Niepełnosprawnych

Regulamin dostosowania procesu edukacyjnego

1. Celem dostosowywania procesu edukacyjnego jest wyrównywanie szans osób z niepełnosprawnościami oraz innych osób ze szczególnymi potrzebami zdrowotnymi, w pełnym dostępie do procesu kształcenia przy równoczesnym zachowaniu poziomu merytorycznego, obowiązującego wszystkich studentów.
2. Dostosowanie procesu edukacyjnego związane jest z umożliwieniem realizacji konkretnego zadania studenta w ramach programu studiów lub Indywidualnej Organizacji Studiów.
3. Dostosowanie procesu edukacyjnego oraz przyznanie Indywidualnej Organizacji Studiów odbywa się na wniosek studenta.
4. Wniosek o dostosowanie procesu edukacyjnego należy złożyć u Pełnomocnika Rektora ds. Studentów Niepełnosprawnych w KPSW w Jeleniej Górze nie później niż na miesiąc przed planowanym terminem skorzystania z dostosowania procesu edukacyjnego. (Informacje kontaktowe do Pełnomocnika umieszczone są na stronie internetowej uczelni).
5. Wniosek o przyznanie Indywidualnej Organizacji Studiów należy złożyć do Dziekana Wydziału osobiście lub za pośrednictwem Pełnomocnika Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych w KPSW w Jeleniej Górze zgodnie z zasadami określonymi w Regulaminie Studiów.
6. Osoba zgłaszająca się do Pełnomocnika Rektora ds. Studentów Niepełnosprawnych w KPSW w Jeleniej Górze zobowiązana jest do:
 - 1) uzupełnienia kwestionariusza rejestracyjnego (Załącznik nr 1 do niniejszego Regulaminu);
 - 2) przeprowadzenia konsultacji z Pełnomocnikiem Rektora ds. Studentów Niepełnosprawnych w KPSW w Jeleniej Górze;
 - 3) aktualizacji danych kontaktowych;
 - 4) udokumentowania trudności zdrowotnych, które wymagają dostosowań pozwalających na wyrównanie szans danego studenta w procesie studiowania (zakres zmian w odniesieniu do każdego studenta określany jest indywidualnie po szczegółowej analizie), która potwierdza stan zdrowia studenta oraz związek stanu zdrowia z wnioskowanym dostosowaniem procesu edukacyjnego lub wnioskowaniem o przyznanie Indywidualnej Organizacji Studiów;
 - 5) zgłaszania potrzeb w odpowiednim terminie, który umożliwia sprawne rozpatrzenie wniosku.
7. Jeśli Pełnomocnik Rektora ds. Studentów Niepełnosprawnych w KPSW w Jeleniej Górze uzna przedstawioną dokumentację za niewystarczającą do rozpatrzenia wniosku, może zwrócić się do studenta z prośbą o uzupełnienie dokumentacji.
8. Wniosek może zostać negatywnie zaopiniowany przez Pełnomocnika Rektora ds. Studentów Niepełnosprawnych w KPSW w Jeleniej Górze w następujących przypadkach:
 - 1) przedstawiona przez studenta dokumentacja jest niekompletna;
 - 2) przedstawiona dokumentacja lub wynik konsultacji z Pełnomocnikiem Rektora ds. Studentów Niepełnosprawnych w KPSW w Jeleniej Górze, nie potwierdza związku między rodzajem niepełnosprawności lub stanem zdrowia

a trudnościami w wypełnianiu przez studenta obowiązków związanych z realizacją procesu kształcenia.

9. Pełnomocnik Rektora ds. Studentów Niepełnosprawnych w KPSW w Jeleniej Górze niezwłocznie przekazuje zaopiniowany wniosek do Dziekana właściwego Wydziału.
10. Zgodę w sprawie dostosowania procesu edukacyjnego podejmuje Dziekan Wydziału lub osoba działająca z jego upoważnienia.
11. Zgoda w sprawie dostosowania procesu edukacyjnego przyznawana jest na dany semestr roku akademickiego.
12. W przypadku zgody, o której mowa w pkt 11, Pełnomocnik Rektora ds. Studentów Niepełnosprawnych w KPSW w Jeleniej Górze na podstawie pisemnej zgody studenta, przesyła szczegółowe zalecenia dotyczące dostosowania procesu edukacyjnego nauczycielom akademickim.
13. W przypadku niewyrażenia zgody, o której mowa w pkt 11, student ma prawo do odwołania się w formie pisemnej do Rektora w terminie 14 dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia w sprawie dostosowania procesu dydaktycznego za pośrednictwem Dziekana, który je wydał. Rozstrzygnięcie Rektora w sprawie wyrażenia zgody jest wydawane w terminie 30 dni od dnia wniesienia odwołania i ma charakter ostateczny.
14. Każda sytuacja osoby ubiegającej się o przyznanie dostosowania procesu edukacyjnego rozpatrywana jest indywidualnie, zgodnie z ideą wyrównywania szans oraz racjonalnego dostosowania do potrzeb wynikających z niepełnosprawności.
15. Wszystkie osoby uczestniczące w procedurze przyznawania dostosowania procesu edukacyjnego zobowiązane są do ochrony wrażliwych danych związanych z niepełnosprawnością lub stanem zdrowia osoby ubiegającej się o dostosowanie procesu edukacyjnego oraz do nieujawniania ich osobom nieuprawnionym.

Formy dostosowania procesu edukacyjnego

1. W zakresie adaptacji zajęć:

- 1) indywidualna organizacja studiów (IOS) ze względu na niepełnosprawność i/lub stan zdrowia studenta;
- 2) możliwość zmiany sposobu uczestnictwa w zajęciach (np. możliwość odrobienia nadliczbowych godzin nieobecności na zajęciach, jeśli nieobecności te były związane z załatwianiem spraw dotyczących niepełnosprawności i/lub stanu zdrowia studenta);
- 3) zwiększenie limitu nieobecności wraz z możliwością nadrobienia zaległości na zasadach ustalonych z osobami prowadzącymi zajęcia;
- 4) możliwość korzystania w trakcie zajęć z pomocy osób wspomagających, np. tłumacza języka migowego;
- 5) wydłużenie czasu na przygotowanie prac zaliczeniowych, szczególnie rozbudowanych prac pisemnych a także możliwość dzielenia obszernych prac na części;
- 6) możliwość zamiany referatów, prezentacji i aktywności werbalnej w trakcie zajęć na pisemną formę zaliczenia (np.: esej, test, wypowiedź pisemna);
- 7) możliwość zaliczenia materiału w trybie indywidualnym, w sytuacji, gdy sytuacja zdrowotna uniemożliwia uczestnictwo w zajęciach;
- 8) możliwość stosowania alternatywnej formy zapisu na użytek własny studenta i/lub korzystania z dodatkowych urządzeń wspomagających, m.in. dyktafonów, komputerów specjalistycznych, tabletek, oprogramowania udźwiękwiającego, urządzeń brajlowskich, klawiatur alternatywnych oraz urządzeń tłumaczących w czasie rzeczywistym - konieczne jest poinformowanie prowadzącego przed rozpoczęciem zajęć;
- 9) możliwość nieodpłatnego wypożyczenia specjalistycznego sprzętu, będącego własnością KPSW w Jeleniej Górze;
- 10) możliwość uczestniczenia w obowiązkowych zajęciach z wychowania fizycznego, dostosowanych do indywidualnych potrzeb i możliwości studenta, prowadzonych przez specjalistę w zakresie pracy z osobami niepełnosprawnymi.
 - a) prowadzenie zajęć z języka obcego w metodologii uwzględniającej indywidualne potrzeby studenta wynikające z jego specyficznych trudności w uczeniu się;
 - b) możliwość otrzymywania prezentacji multimedialnych z zajęć, konspektu z kluczowymi problemami omawianymi na zajęciach (w tym z istotną terminologią specjalistyczną),

2. W zakresie zaliczeń i egzaminów:

- 1) możliwość zmiany terminu zaliczenia/egzaminu podyktowanej aktualną sytuacją zdrowotną studenta;
- 2) możliwość zmiany formy zaliczenia/egzaminu (np. z pisemnej na ustną lub odwrotnie);
- 3) możliwość wydłużenia czasu trwania zaliczenia/egzaminu (o 50% czasu podstawowego);
- 4) możliwość otrzymania arkusza egzaminacyjnego w powiększonej czcionce;
- 5) możliwość otrzymania pytań w formie pisemnej podczas egzaminów ustnych;
- 6) możliwość zmiany organizacji sesji egzaminacyjnej;
- 7) możliwość przygotowania pisemnego konspektu odpowiedzi w czasie egzaminu ustnego;
- 8) możliwość korzystania z krótkich przerw podczas egzaminu;
- 9) w przypadku egzaminów o obszernej treści, możliwość rozłożenia go na części;

- 10) możliwość korzystania z dodatkowych urządzeń wspomagających, m.in. komputerów, komputerów specjalistycznych, tabletów, oprogramowania udźwiękowiającego, urządzeń brajlowskich, klawiatur alternatywnych;
- 11) możliwość korzystania z pomocy osób wspomagających, np.: tłumacza języka migowego, Koordynatora Wydziałowego ds. Osób Niepełnosprawnych, w przypadku gdy takie osoby są w Uczelni powołane.

Powyższy katalog dostosowania nie jest zamknięty. Istnieje możliwość ubiegania się o inne formy dostosowania procesu kształcenia nieuwzględnione powyżej, a uwarunkowane specyfiką niepełnosprawności lub stanem zdrowia studenta.

Przykładowe formy dostosowania procesu edukacyjnego z uwzględnieniem danego rodzaju niepełnosprawności

1. Niepełnosprawność wzrokowa:

- 1) korzystanie z materiałów wizualnych (np. podręczników z grafiką, prezentacji multimedialnych, tabel, wykresów, wizualizacji)
- 2) korzystanie z książek dostępnych w formie elektronicznej, dostępnych w bibliotece Karkonoskiej Państwowej Szkoły Wyższej w Jeleniej Górze
- 3) odczytywanie przez prowadzącego zajęcia treści zapisanych na tablicy lub umieszczonych na slajdach, opis słowny rzeczywistości wizualnej
- 4) możliwość nagrywania zajęć na dyktafon oraz korzystania z notatek przygotowanych przez asystenta dydaktycznego
- 5) otrzymywanie treści omawianych na zajęciach, w formie elektronicznej, w powiększonym druku
- 6) dostęp do materiałów dydaktycznych, np. w powiększeniu, w grafice wypukłej
- 7) w przypadku osoby niewidomej, dodatkowe wyjaśnienie merytoryczne przez osobę prowadzącą zajęcia, dotyczące treści graficznych
- 8) wyposażenie stanowiska komputerowego w odpowiedni program powiększający lub udźwiękawiający

2. Niepełnosprawność słuchowa:

- 1) wykorzystywanie przez wykładowcę w trakcie zajęć materiałów wizualnych (np. prezentacji multimedialnych, wykresów, ilustracji, plansz)
- 2) możliwość otrzymywania prezentacji multimedialnych lub innych materiałów z zajęć (w formie elektronicznej lub tradycyjnej)
- 3) wykonywanie zadań po wcześniejszy, otrzymaniu instrukcji, wyjaśnienia, polecenia od osoby prowadzącej zajęcia
- 4) dbałość o kulturę wypowiedzi wszystkich osób uczestniczących w zajęciach
- 5) w przypadku, kiedy student korzysta z pomocy tłumacza języka migowego, pozostawienie czasu tłumaczowi na przetłumaczenie wypowiedzi osób uczestniczących w dyskusji, w tym studenta z niepełnosprawnością słuchową
- 6) możliwość korzystania z indywidualnego zestawu FM wspierającego słyszenie
- 7) taka organizacja sali dydaktycznej, aby w czasie zajęć wszyscy uczestnicy byli dla siebie widoczni

3. Niepełnosprawność ruchowa:

- 1) prowadzenie zajęć dydaktycznych w miejscach dostępnych architektonicznie
- 2) usunięcie, w miarę możliwości, barier fizycznych w pomieszczeniach, gdzie prowadzone są zajęcia, zapewnienie przejazdu i umożliwienie korzystania ze stanowiska do nauki przez użytkownika wózka inwalidzkiego
- 3) możliwość modyfikacji harmonogramu zajęć i/lub zmiana grupy
- 4) korzystanie w trakcie zajęć z komputera i dostosowanej klawiatury
- 5) możliwość uzyskania zgody na krótką przerwę w zajęciach, która umożliwi zmianę pozycji ciała

4. Zaburzenia psychiczne:

- 1) możliwość niewielkiego zwiększenia limitu absencji na zajęciach w przypadku nieobecności spowodowanych nasileniem objawów choroby
- 2) możliwość elastycznego zaliczania materiału z zajęć
- 3) możliwość skorzystania z urlopu dziekańskiego
- 4) w przypadku występujących problemów z koncentracją i utrzymaniem uwagi, możliwość nagrywania treści zajęć na dyktafon
- 5) możliwość otrzymania prezentacji multimedialnych, notatek, konspektów zajęć, itp. w formie elektronicznej lub tradycyjnej
- 6) możliwość dostosowania czasu pracy w trakcie zajęć, np. okres koncentracji przeplatany z okresami przerwy
- 7) możliwość wydłużenia czasu trwania zaliczenia/egzaminu
- 8) w przypadku występujących wolniejszego tempa wypowiedzi, pisania czy wykonywania czynności, możliwość wydłużenia czasu wykonywania zadań

5. Choroby przewlekłe:

- 1) w przypadku nasilenia objawów choroby, możliwość zaliczenia materiału z zajęć w trybie indywidualnym, modyfikacji harmonogramu zajęć
- 2) w przypadku problemów z koncentracją, większej męczliwości, nasilenia objawów choroby - pomoc w planowaniu i organizacji pracy studenta, podział materiału zaliczeniowego na części

6. Dysleksja:

1. udostępnienie prezentacji multimedialnych/materiałów studentowi przed zajęciami, tak aby mógł się wcześniej do nich przygotować
2. możliwość nagrywania zajęć na dyktafon
3. umożliwienie studentowi korzystania z laptopa podczas zajęć
4. wsparcie studenta w planowaniu jego działań i ustalaniu priorytetów

KWESTIONARIUSZ REJESTRACYJNY WS. DOSTOSOWANIA PROCESU EDUKACYJNEGO W KARKONOSKIEJ PAŃSTWOWEJ SZKOLE WYŻSZEJ W JELENIEJ GÓRZE		
Dane osobowe		
Imię i nazwisko		
Numer telefonu		
Adres e-mail		
Informacje dotyczące studiów		
Rok i kierunek studiów		
Forma i tryb studiów	☐ stacjonarne ☐ niestacjonarne	☐ I stopnia ☐ II stopnia ☐ jednolite magisterskie
Wydział	☐ Wydział Nauk Medycznych i Technicznych ☐ Wydział Nauk Humanistycznych i Społecznych	
Dane dotyczące stanu zdrowia		
Student	☐ z orzeczeniem o niepełnosprawności	☐ załączam orzeczenie Orzeczenie wydano: ☐ na stałe ☐ do dnia:.....
	☐ bez orzeczenia o niepełnosprawności	☐ załączam oświadczenie od lekarza o konieczności korzystania z danej formy wsparcia lub inne dokumenty medyczne poświadczające mój aktualny stan zdrowia
Rodzaj niepełnosprawności lub krótki opis problemów/ograniczeń zdrowotnych	☐ wzrok	☐ osoba niewidoma ☐ osoba niedowidząca
	☐ słuch	☐ osoba niesłysząca ☐ osoba niedosłysząca ☐ osoba głuchoniewidoma
	☐ ruch	☐ osoba mająca problem z przemieszczaniem ☐ osoba poruszająca się na wózku

	☐ inne (jakie?)
WNIOSEK O UDZIELENIE WSPARCIA EDUKACYJNEGO	
☐ Wnioskuje o udzielenie mi wsparcia edukacyjnego, ze wzgledu na ograniczenie wynikajace z niepełnosprawności i/lub mojego stanu zdrowia, celem wyrównania szans w trakcie realizacji studiów ☐ NIE wnioskuje o udzielenie mi wsparcia edukacyjnego, ze wzgledu na ograniczenie wynikajace z niepełnosprawności i/lub mojego stanu zdrowia, celem wyrównania szans w trakcie realizacji studiów	
Przykładowy katalog form wsparcia edukacyjnego	☐ dostosowane zajęcia z języka obcego ☐ tłumacz języka migowego ☐ asystent dydaktyczny ☐ dostosowywanie materiałów dydaktycznych ☐ inne (jakie?)

R E K T O R
dr n. med. Wioletta Polczyńska
 prof. KPSiW